

mot de creació expressiva, format pel mossàrab, com el cast. *chocho*, *chochez* 'repapieig, -ejador' (*ḡḡ ḡḡn* = cast *chochón*), com que una lletra *č* no existeix en àrab el *ḡ* també s'hi usa amb aquest valor, ignorem doncs, si aquell *ḡḡ ḡḡna* 'beneiteria, natura de babau' es pron. amb *ḡ* o *č* i com que és ben possible que la *á* soni *ā* entre les dues palatals *ḡ*, no hi ha cap dificultat fonètica a admetre que *Xétxena* sortís d'això; pel sentit, però, és ben estranya l'aplicació: una pda. tan extensa i important amb una font, 'cosa 10 babaua'? Si no és que vagi passar a designar un terreny depauperat, eixugat de fertilitat: recordem la *tristeia* de la taronja que ha fet estralls en l'agricultura del País. Possible, doncs, però.¹

2) De l'àr. *siḡn* «prison, chachot, geòle», mot de 15 l'àrab general (*RMa.*) i clàssic (Dozy, *Suppl.*), i algerià: Beaussier, que *PALC.* pronuncia *céjen* «càrcel pública» (*sžén* avui en l'ús marroquí: Steiger, *Contr.* 192) al costat del qual hi havia una forma de term⁹ femenina *siḡna* «grande cage» (Beaussier), d'on el port. 20 ant. *séjana* «cadeia, prisão». Aquí, doncs, tenim una base fonètica perfecta: *ségena*, amb propagació de la palatalitat, *šégena* on era bastant inevitable una igualació *čěč* o *ḡěḡ*. L'aplicació semàntica es pot 25 justificar per bastantes maneres, per algun vell edifici, amb gàbies d'animals o clausura de presos, per una mota de terra i pedres, subjectades amb filferro, a manera de gàbia contra les avingudes de rius (cf. cast. *gavión* 'cesto de mimbre lleno de tierra para defender del tiro del enemigo'); o per al clos de pe- 30 dra, el bací, de la font de *Xétxena*.

Tot amb tot, més aviat m'inclinaré per l'etim. segona (2). En la nota sobre *Xixarà* (infra), de l'àr *šāḡarāni*, veurem fets de propagació anàlegs al que admetem per a *Xétxena*.

¹ Amb aquest grup mossàrab van certament noms menors de les nostres comarques, *El Xótxes*, NP a Mislata (xxx, 129); *Chochor*, cogn. morisc de Corbera de Xúquer ja documentat 10 vegades en textos de 1563 a 1609: S. Vercher (*BSO Bna.*, set. 1991, 40 p. 5); *Xutxer* a Cubells (xlvI, 40.3). Però tot això seria flac suport per a aqueixa etim de *Xétxena*.

El Xutxumillo, te. Pinós de Monover (xxxvi, 76) més aviat vindrà de Xotxim 'Joaquim' amb sufix 45 cast. -*illo*.

XICAL

Pda. rural del te. de Pego (xxxiii, 107.5). Probablement de l'àr. *siqal* 'allisament, brunyidura' d'on el cast. *acicalar* (*DECH*) el pas de *si* a *š* és ben corrent en cat. cf. *sisclar* > *xisclar* etc.

XICLÀ

Pda. del te. d'Onda (xxix, 149.6). De l'àr. *siqlāb* 'esclau' (*DECat.* vii, 918b43 i 54). Potser conreada 5 per algun captiu? En l'origen significà 'esclau', perquè molts captius eren d'aquelles terres; i com que el mot designà també el bestiar capat (pròpt. 'esclau enunc'), també podria venir d'alguna pleta de moltons o de crestats.

LA XIFARRERA

Pda. munt. del te. de Moixent (xxxii, 85.1), la maiteixa, crec, que s'estén fins al de la *Font de la Figuera*, on SSiv. (p. 236) registra el nom amb la grafia *Chaferrera*. D'un deriv. de l'àr. *ḡifa* 'cadàver', 'carnús', 'carn putrescent', derivació semblant a la del mot cast. dial. *chinfarratà* (*Extremadura, DECH* iii i *DECat.* iii, 514b2): degué designar un canyet a on es llançaven bèsties mortes o malaltes, i com ho mostra la *a* de la variant el nom sofrí la contaminació del verb xafar, d'on també la *č* inicial en lloc de *ḡ*.

XINXABARCA

Te. Cabanes de l'Arc (xxix, 126.9) és un barranquet o còrrec fondo que ells anomenen *Surco de X*. Crec que ve d'una denominació aràbiga, *šams al-bāraka*, literalment 'el sol (el resplendor) de la benedició' '...de la prosperitat' (cf. «*šamsī* i *šamiš* solaris», «*šamsīya*: «fenestra»: *RMa.*), amb propagació de la palatalitat inicial a la -s- interna i *mš* > *nč*; hi ajudaria etim. pop. *xinxxa* mot expansiu popularment: cf. la pron. vgt. de *čijčes Xilxes* poble no llunyà; en el *DECat.* viii, s.v. *solc* jo suggeria CENTUM PARRICA 'els cent corrals', però amb tractament mossàrab i *b* arabitzada, però és massa rebuscat en lèxic i en fonètica. Concebibla també que la combinació fos amb l'esmentat *šamsīya* (llavors 'finestra de...') i canvi -*šja* > *šja* > *š* però més complicat, l'alternativa s'explica naturalment, donada la tendència oriental a anomenar les heretats amb noms figurats i ponderatius.

-XIRI, BINI

Possessió mallorquina entre el te. de Lluç i el de 50 Selva, en el seu agre. Moscarí; vaig oir *biniširi* a Moscarí (xl, 73.18) i *s'Hort de biniširi* a Selva (xl, 68.19); en Masc, 10a7 (10A7) hi posa *Binissiri* amb s, però deu ser err. sense base real, car ja figura amb -x- en el mapa Despuig i en *AlcM*, i Madoz *Binixidi* 55 (altra err.). Car és nom pre-jaumí, en el *Rept.*, en el terme de les Muntanyes «Rahal Ali-*Abin-Siri*» (113, i